



РЕШЕНИЕ

24.06.2024

с. Верхний Услон

КАРАР

№ 47-623

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советы турында
нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында

«Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында «Федераль законга һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2024 елның 15 маендагы 99-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә,

Югары Ослан муниципаль районы Советы

Карар итте:

1. Югары Ослан муниципаль районы Советының 13.09.2021 ел, № 13-158 карары белән расланган Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советы турында Нигезләмәгә түбәндәгә үзгәрешләрне кертергә:

1.1. Нигезләмәнең 7 статьясындагы 1 пунктының 21 пунктчасын төшереп калдырырга;

1.2. Нигезләмәнең 18.1 статьясының 2 пункты түбәндәгә эчтәлектәгә 6 нчы пункт белән тулыландырырга:

«6)аның чит ил агенты статусын алуы»;

1.3. Нигезләмәнең 33 статьясын түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«33 статья. Муниципаль хокукый актларны игълан итү һәм аларның үз көченә керү тәртибе.

1. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар, «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлеге гамәлгә куйган оешмаларның хокукый статусын билгели торган муниципаль норматив хокукый актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр рәсми игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

2. Муниципаль норматив хокукый актны, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүне рәсми рәвештә халыкка житкерү түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1) Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<https://pravo.tatarstan.ru>) тулы текстны рәсми бастырып чыгару; массакуләм мәгълүмат чарасы буларак теркелү турында таныклык № ФС77-60244 бирелгән 17.12.2013 Элемтә, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт (Роскомнадзор) яисә «Волжская новь» район газетасында; массакуләм мәгълүмат чаралары Эл № 77 - 47610 бирелгән 07.12.2011 Элемтә, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт (Роскомнадзор);

2) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру

3. Жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган муниципаль норматив хокукый актлар, килешүләр аларны имзалаган көннән алып 10 көн эчендә, таратуы федераль закон белән чикләнгән белешмәләр булган муниципаль хокукый актлардан яисә аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, халыкка игълан ителә.

4. Район Советының салымнар һәм җыямнар турындагы карарлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

5. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелмәгән муниципаль хокукый актлар имза салынган көннән үз көченә керә, әгәр актның үзе тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса.

6. «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендә тиешле сайтларның домен исемнәре һәм аларны массакуләм мәгълүмат чаралары буларак теркәү турында мәгълүматлар күрсәтелгән вакытлы басмалар, челтәр басмалары исемлеге, аларда муниципаль хокукый актлар игълан ителә (рәсми басылудан тыш), шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр Югары Ослан муниципаль районы Башлыгының хокукый актын бастырып чыгару юлы белән бөтен кешегә җиткерелә».

2. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы советы турындагы Нигезләмәнең текстын яңа редакциядә расларга (1 нче кушымта).

3. Әлеге карарны Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Югары Ослан муниципаль районы Советының Законлылык, хокук тәртибе һәм регламенты буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет рәисе урынбасары,

Ю

г

а

р

ы

О

с

л

а

н

м

у

н

и

ц

и

п

а

л

ь

р

а

й

о

н

Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы
Советының 2024 елның 24 июнендәге
47-623 номерлы карарына
1 нче кушымта

Югары Ослан муниципаль районы Советы турында нигезләмә

Өлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45 – ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Уставы нигезендә Югары Ослан муниципаль районы Советы эшчәнлеген оештыруның гомуми хокукый, оештыру һәм икътисадый принципларын билгели.

I бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Статья 1. Югары Ослан муниципаль районы Советы-Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының җирле үзидарә вәкиллеке органы

1. Югары Ослан муниципаль районы Советы (алга таба – район Советы) – Җирле үзидарәнең даими эшләүче коллегияль вәкиллеке органы булып тора.
2. Район Советының рәсми исеме Югары Ослан муниципаль районы Советы.
3. Район Советының вәкаләтләре срогы 5 ел.
4. Район Советы район халкына хисап бирә һәм контрольдә тота.
5. Район Советы юридик зат булып тора, мөһер, штамплар, район гербы һәм үз исеме белән бланклар бар.
6. Район Башлыгы район Советы эшчәнлеген җитәкли.
7. Район Башлыгы милек һәм башка хокуклар һәм бурычлар ала һәм гамәлгә ашыра, район Советы, район Башлыгы, депутатлар эшчәнлеген тәэмин итүгә юнәлдерелгән район бюджеты акчалары белән, шулай ук район Советына беркетелгән муниципаль милек белән идарә итү белән бәйлә рәвештә, судта ышанычсыз чыгыш ясый.
8. Юридик зат хокуклары бирелгән район советы идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыру өчен төзелә торган муниципаль казна учреждениесе булып тора һәм федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә юридик зат буларак дөүләт теркәвенә алынырга тиеш.
9. Район Советы муниципаль район исемнән милек һәм башка хокуклар һәм бурычлар алырга һәм гамәлгә ашырырга хокуклы.
10. Район Советы эшчәнлеген тәэмин итүгә чыгымнар Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнары классификациясенә ярашлы рәвештә район бюджетында аерым юл белән карала.

Статья 2. Район Советы составы

1. Район Советы 40 депутаттан тора.
2. Район Советы аның составына район Советының билгеләнгән санының өчтән ике өлешеннән ким булмаган депутат сайланганда хокуклы булып тора.

Статья 3. Район Советы депутатларын сайлау тәртибе

1. Район Советы составына район составына керүче жирлекләр башлыклары һәм әлеге жирлекләрнең вәкиллеке органнары депутатлары, жирлек халкы санына бәйсез рәвештә, һәр жирлектән бер вәкил күләмендә жирлекнең вәкиллеке органнары тарафыннан үз составыннан сайланган жирлек башлыклары вазифасы буенча керә.

Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон нигезендә муниципаль район территориясе составына вәкиллеке органнары вәкаләтләрән гражданнар жыены башкара торган жирлекләр кергән очракта, мондый жирлекләрдән депутатларны муниципаль район Советы составына сайлау мондый жирлек уставында билгеләнгән тәртиптә һәм саракка гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла".

2. Район Советы депутаты, жирлекнең вәкиллеке органы депутатлары арасыннан сайлана, яңа чакырылыш тиешле жирлекнең вәкиллеке органының хокукый составында беренче утырыш көннән бер айдан да соңга калмыйча сайланырга тиеш, шул исәптән алдагы чакырылышның әлеге органы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта.

Район Советы депутатын жирлекнең вәкиллеке органы депутатлары арасыннан сайлау яшерен тавыш бирү юлы белән башкарыла һәм күрсәтелгән орган карары белән рәсмиләштерелә.

4. Жирлекнең вәкиллеке органы карары жирлек башлыгын сайлау һәм жирлекнең вәкиллеке органы депутатын район Советы депутаты итеп сайлау турында өч көн эчендә район Советына жиберелә.

Статья 4. Район Советы депутаты, районның сайлап куелган органы башлыгы, районның сайлап куелган вазифаи заты статусы

1. Район Советы депутаты статусы Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы Конституциясенә, район Уставына, район Советы депутаты статусы турында Нигезләмәгә ярашлы билгеләнә.

2. Район Советы депутатының вәкаләтләре ул жирлек башлыгы яки район Советы депутаты итеп сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш район Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

3. Район Советы депутаты Азат ителмәгән нигездә эшли, депутатлык эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән бергә алып бара, район уставында билгеләнгән очрактардан тыш.

4. Район Советы депутаты статусы белән бәйле чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.

5. Район Советы депутатына законнар, әлеге Нигезләмә, Район Советы карарлары нигезендә үз вәкаләтләрән тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырыла.

6. Район Советы депутаты район Советы тарафыннан расланган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән түбәндәге йөкләмәләргә үтәргә тиеш:

1) шәхсән яисә аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә, жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаска;

2) депутат бурычларын объектив башкаруда шик уятырга мөмкин булган тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яки Район Совет абруена зыян китерә

торган низаглы ситуацияләрден котылырга.;

3) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы булганда шәхси кызыксыну депутат бурычларын объектив үтәүгә йогынты ясый яки йогынты ясый ала торган хәлләр бу хакта район советына хәбәр итәргә һәм әлеге мәнфәгатьләр конфликтыны булдырмауга яки жайга салуга юнәлдерелгән аның карарын үтәргә;

4) район Советында билгеләнгән халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлеге белән бәйле булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратмаса һәм кулланмаса;

5) физик һәм юридик затлардан вазыйфаи дәрәжәгә бәйле рәвештә яисә вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата кызыксындыру, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачулар, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләр) алырга.

7. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутат, районның сайлап куелган жирле үзидарә органы әгъзасы, районның сайлап куелган жирле үзидарә вазифалы кешесе хокуклы түгел:

1) эшмәкәрлек эшчәнлеге белән шәхсэн яки ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә;

2) түбәндәге очрактан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органы белән түләүсез идарә итүдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек ияләре ширкәтенәң съездында (конференциясендә) яки гомуми жыелышында катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия, һөнәри берлек органы белән идарә итүдә катнашудан тыш, шул исәптән жирле үзидарә органында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органы, башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек ияләре ширкәтенәң съездында (конференциясендә) яки гомуми жыелышында катнашу) Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итү;

в) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре советында, муниципаль берәмлекләренәң башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында түләүсез нигездә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен кайгырту;

г) муниципаль берәмлек муниципаль берәмлекне гамәлгә куючы (катнашучы) муниципаль берәмлек булган оешма идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә оешманы гамәлгә куючы (акционер) тарафыннан оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләрен муниципаль берәмлек исемнән гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә түләүсез нигездә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очрактар;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Бу очракта, әгәр Россия Федерациясенәң халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, укыту эшчәнлеге, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дөүләт, халыкара һәм чит

ил оешмалары, чит ил гражданның һәм граждандыгы булмаган затлар акчалары хисабына финанслана алмый;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яки күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәткә карамаган оешмалар һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

5) граждандык яки жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турында яклаучы яки вәкил сыйфатында (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) катнашырга.

Статья 5. Район Советы депутаты белән Районның үзара мөнәсәбәте

1. Район Советы депутаты район халкы, шулай ук район территориясендә урнашкан предприятиеләр, оешмалар, дөүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Район Советы депутаты ул вәкил булган торак пунктта яшәүчеләргә елына бер тапкырдан да сирәгрәк үз эше турында хисап бирә, район Советы эше турында вакыт-вакыт хәбәр итә, шулай ук аена бер тапкырдан да сирәгрәк халыкны кабул итә.

3. Район Советы депутаты район халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча законнарда каралган чараларны кабул итәргә, шул исәптән алардан килгән тәкъдимнәрне, гаризаларны, шикаятьләренә карарга, аларда булган мәсьәләләренә дәрәс һәм вакытында хәл итәргә ярдәм итәргә тиеш.

Статья 6. Яңа сайланган Район Советы эшен оештыру

1. Яңа сайланган район Советы беренче утырышка район уставында билгеләнгән срокта жыела, ул район Советы сайланган көннән алып 30 көннән артмаска тиеш.»

2. Сайлаулардан соң район Советының беренче утырышын район башлыгы сайланганчы район Советының иң өлкән депутаты ача һәм алып бара.

Статья 7. Район Советы компетенциясе

1. Район Советы компетенциясендә түбәндәгеләр:

1) Район уставын кабул итү һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту;
 2) Район территориясендә гомуммәҗбүри кагыйдәләр билгеләү;
 3) Район бюджетын һәм аның үтәләше турындагы хисапны раслау;
 4) салымнар һәм җыямнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә җирле салымнарны һәм җыямнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару, аларны түләү буенча ташламалар бирү;

5) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисади үсешен раслау;

6) чикләренә үзгәртү, Районны үзгәртү турындагы инициативаны күрсәтү;

7) җирле референдумны билгеләү;

8) район башлыгын сайлау, район башлыгын отставкага жибөрү турында Карар кабул итү;

9) район Башкарма комитеты җитәкчесен, Финанс-бюджет палатасы рәисен, милек һәм җир мөнәсәбәтләре палатасы рәисен, Контроль-хисап палатасы рәисен билгеләү, аларның отставкасын кабул итү;

10) районның җирле үзидарә органнары структурасын һәм аларның штат

расписаниесен раслау;

11) Башкарма комитет житәкчесе вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибен билгеләү, конкурс комиссиясе әгъзаларын билгеләү;

12) Контроль-хисап палатасы турындагы нигезләмәне, Финанс-бюджет палатасы турындагы нигезләмәне һәм милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы турындагы нигезләмәне раслау;

13) төшереп калдырылган;

14) чикләргә үзгәртү, Районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирүне билгеләү;

15) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру;

16) районның муниципаль милкәндә булган мөлкәт белән идарә итү һәм идарә итү тәртибен билгеләү;

17) муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне булдыру, үзгәртеп кору һәм бетерү турында карарлар кабул итү тәртибен, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәтләренә тарифлар билгеләү тәртибен, федераль законнарда каралган очрактан тыш, эшләргә башкаруны билгеләү;

18) Районның муниципальгә хезмәттәшлек оешмаларында катнашу тәртибен билгеләү;

19) район жирле үзидарә органнары эшчәнлеген матди-техник һәм оештыру ягынан тәэмин итү тәртибен билгеләү;

20) жирле үзидарә органнары һәм район жирле үзидарәсе вазыйфаи затларының жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү вәкаләтләрен үтәвен контрольдә тоту;

21) торак пунктларның бюджет белән тәэмин ителеш дәрәжәсен тигезләү өчен район бюджетыннан кирәкле акчаларны бүлеп бирү шартларын һәм тәртибен билгеләү;

22) район Советы Регламентын һәм үз эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча башка карарлар кабул итү;

23) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнарның вәкилләклә органнары карамагына кертелгән башка вәкаләтләр.

Район Советы район Башлыгының, район Башкарма комитеты житәкчесенә аларның эшчәнлегенә нәтижәләре, район Башкарма комитеты һәм район башлыгы карамагындагы башка жирле үзидарә органнары, шул исәптән район Советы куйган мәсьәләләргә хәл итү турында еллык хисапларын тыңлый.

2. Управление и (или) распоряжение Советом Района, Главой Района или отдельными депутатами (группами депутатов) в какой бы то ни было форме средствами бюджета Района в процессе его исполнения не допускаются, за исключением средств бюджета Района, направляемых на обеспечение деятельности Совета Района, Главы Района и депутатов.

Статья 8. Район Советының эш тәртибе

1. Район Советының эш тәртибе әлегә Устав һәм район Советы Регламенты белән билгеләнә.

2. Район Советы эшенең төп формасы булып аның утырышлары тора, аларда район Советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр хәл ителә.

3. Район Уставы белән район Советы утырышының хокукыйлыгы билгеләнә.

Район Советы утырышы, әгәр анда сайланган депутатлар санының 50 процентыннан кимрәк өлеше булса, хокуклы дип санала алмай.

4. Район Советының чираттагы утырышлары кирәк саен үткәрелә, әмма кимендә өч айга бер тапкыр уздырыла. Чираттан тыш утырышлар район башлығы яки депутатлар төркеме инициативасы белән район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бере чакырыла.

5. Совет утырышларын район Башлығы чакыра. Район Советы депутатлары һәм чакырылган затлар чираттагы утырышның вакыты, урыны һәм көн тәртибе турында биш көннән дә соңга калмыйча, ә чираттан тыш утырыш уздырылганчы бер көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

6. Район Советы утырышы ачык һәм хәбәрдар рәвештә үткәрелә. Район Советының ачык утырышларында районның теләсә кайсы кешесе катнашырга хокуклы.

Регламентта каралган очракларда район Советы ябык утырыш үткөрү турында Карар кабул итәргә хокуклы, анда район Советы чакырган затлар гына, шулай ук утырышта закон нигезендә катнашырга хокуклы затлар гына катнаша ала.

7. Район Советының һәр утырышы беркетелә һәм стенографияләнә. Утырыш беркетмәсенә утырышны үткөрү датасы, урыны һәм вакыты турында белешмәләр кертелә, карала торган барлык мәсьәләләр күчәрелә һәм тавыш бирү нәтижеләре күрсәтелгән барлык кабул ителгән карарлар теркәлә. Район Советы утырышы протоколына кул куелгач, район башлығы аның белән районның теләсә кайсы кешесе таныша ала.

8. Район Советы утырышларында һәр депутат бер тавышка ия. Район Советы депутаты тавыш бирү хокукын шәхсән үзе гамәлгә ашыра. Голосование на заседаниях Совета Района может быть открытым (в том числе поименным) и тайным. Тавыш бирүнең һәр төрен куллану очраклары әлеге Устав, район Советы Регламенты белән билгеләнә.

Статья 9. Район Советы эшчәнлеген оештыру

1. Район Советы эшчәнлеген оештыруны район Башлығы башкара.

2. Район Советы Регламентына ярашлы рәвештә, район Советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне алдан карау һәм эзерләү өчен депутатлар арасынан, район башлығы һәм аның урынбасарынан тыш, район Советы эшчәнлегенә төп юнәлешләре буенча даими комитетлар төзелә, шулай ук даими яки вакытлы комиссияләр оештырылырга мөмкин.

3. Муниципаль программаларны, район Советы карарлары проектларын эзерләү, район карамагына кертелгән мөһим мәсьәләләрне тикшерү өчен, район Советы каршында аның карары буенча депутатлар, район Башкарма комитеты вәкилләре, иҗтимагый берләшмәләр, оешмалар һәм предприятиеләр, белгечләр, экспертлар һәм район халкы составында партия фракцияләре, эшче, эксперт һәм башка киңәшмә төркемнәре төзелергә мөмкин.

4. Район Советы эшчәнлеген оештыру, хокукый, мәгълүмати, матди-техник һәм башка яктан тәмин итүне район Советы аппараты һәм Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

Статья 10. Район Советы тарафыннан контроль функцияләренә гамәлгә ашыру

1. Район Советы район территориясендә әлеге уставның район Советы кабул иткән норматив актларның үтәлешен, район бюджеты үтәлешен, бюджеттан тыш

фондлар акчаларын, районны үстерү программаларын куллануны, район Башкарма комитеты һәм аның житәкчесе эшчәнлеген контрольдә тотат.

2. Районның жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары тарафыннан законнарны, әлеге Уставны һәм башка муниципаль хокукый актларны бозу фактлары ачыкланган очракта, район Советы карары белән, район башлыклары депутатлар арасынан күрсәтелгән фактларны тикшерү өчен вақытлыча контроль комиссияләр төзи ала.

3. Район Башлыгы, район Советы карары нигезендә, район бюджеты акчаларын максатчан куллануны, муниципаль мөлкәтне нәтижәле куллануны, шулай ук район Башкарма комитетының финанс-хужалык эшчәнлегенә башка мәсьәләләр тикшерә (ревизияли) ала. Тикшерүләр (ревизияләр) үткәргә бәйсез аудиторлар, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белгечләре билгеләнгән тәртиптә жәлеп ителергә мөмкин.

4. Район Башкарма комитеты, аның житәкчесе, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, вазыйфаи затлар, әгәр закон белән башкача билгеләнмәгән булса, район Советы, аның контроль комиссиясе, район Советы депутаты мөрәжәгәте буенча район Советы карамагына кагылышлы мәсьәләләр буенча сорала торган мәгълүматны бирергә, ә законнарны, муниципаль хокукый актларны бозуга күрсәтмә бирелгән очракта хокук бозуларны бетерү һәм гаепле затларны җаваплылыкка тарту өчен кичекмәстән чаралар күрергә тиеш.

5. Район Советы, контроль функцияләрен башкарганда, район Башкарма комитетының финанс-хужалык һәм башкарма-боеру эшчәнлегенә тыкшынырга хокуклы түгел.

Статья 11. Район Советы вәкаләтләрен вақытыннан алда туктату

1. Район Советының вәкаләтләре вақытыннан алда туктатылырга мөмкин:

- 1) район Советы тарафыннан үз-үзеңне таркату турында Карар кабул итү;
- 2) республика Югары суды, край, өлкә суды, федераль эһәмияттәге шәһәр суды, автономияле өлкә, автономияле округ карары үз көченә кәргән очракта, муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органы депутатларының әлеге составының хокуксызлыгы турында, шул исәптән депутатларның үз вәкаләтләрен тапшыруы белән бәйлә рәвештә;
- 3) федераль законнарға ярашлы рәвештә гамәлгә ашырыла торган район үзгәртеп корылган очракта, шулай ук район бетерелгән очракта;
- 4) район чикләре үзгәрү нәтижәсендә район сайлаучылары саны 25 проценттан артып киткән очракта.

2. Район Советы вәкаләтләрен вақытыннан алда туктату аның депутатларының вәкаләтләрен вақытыннан алда туктатуга китерә.

3. Район Советы вәкаләтләре вақытыннан алда туктатылган очракта, жирлекләренә вәкилләкле органнары бер ай эчендә район советы составына башка депутатларны сайларга тиеш.

Статья 12. Район Советының үз-үзен таркату турында Карар кабул итү тәртибе

1. Район Советын үз-үзен таркату турында карар район башлыгы яки район Советы депутатларының билгеләнгән санының яртысыннан ким булмаган өлеше булган депутатлар төркеме инициативасы буенча кабул ителергә мөмкин.

2. Үз-үзен таркату турында карар кабул итү инициативасы түбәндәгечә

күрсәтелә алмый:

- 1) Район Советы сайланганнан соң беренче ел дәвамында;
- 2) район бюджетын кабул итү һәм аның үтәлеше турында хисапны раслау чорында;
 - 3) яңа район Башлыгы сайланганчы район Башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта.
3. Район Советының үз-үзен таркату турында язма тәкъдиме үз-үзен таркату мотивларын үз эченә алырга тиеш, шулай ук аңа үз-үзен таркату сәбәпләрен дәлилләүче башка материаллар да кушылырга мөмкин.
4. Депутатлар арасынан үз-үзләрен таркату мәсьәләсен алдан карау өчен район Советы карары белән комиссия төзелә. Район Советы яки район башлыгы карары буенча район Советының үз-үзен тарату мәсьәләсе халык алдында тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.
5. Район Советының үз-үзен таркату мәсьәләсен карау дәвамлылыгы район Советы депутатлары һәм район халкы тарафыннан үз-үзен таркату инициативасының барлык шартларын һәм нигезләмәләрен һәрьяклап һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Үз-үзен таркату турындагы карар үз-үзен тарату турындагы инициативаны чыгарган көннән соң ике ай узгач кабул ителергә мөмкин.
6. Район Советын үз-үзен таркату турында карар район Советы депутатларының билгеләнгән санының өчтән ике өлеше тарафыннан яшерен тавыш бирү юлы белән кабул ителә.
7. Район Советы тарафыннан үз-үзеңне таркату турындагы тәкъдим кире кагылган очракта, үз-үзеңне таркату турындагы инициатива үз-үзеңне таркату турындагы мәсьәлә буенча тавыш бирү көненнән соң бер елдан да иртәрәк куелмаска мөмкин.

Статья 13. Район Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Район Советы депутатының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:
 - 1) үлем;
 - 2) үз теләге белән отставка;
 - 3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылса;
 - 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
 - 5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;
 - 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;
 - 7) Россия Федерациясе гражданлыгын яки чит ил дөүләте гражданлыгын туктату - Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы, аның нигезендә чит ил гражданы җирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил дөүләте гражданлыгы (гражданлыгы) булу яисә Чит ил дөүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ Россия Федерациясе гражданы яисә Россия Федерациясе халыкара килешүе нигезендә җирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы булырга хокуклы, әгәр Россия Федерациясенәң халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса;
 - 8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;
 - 9) район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яки аның җирлек башлыгы яки җирлекнең тиешле вәкилләкле органы депутаты буларак вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
 - 10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан

хезмәтенә җибәрү;

11) "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон белән билгеләнгән башка очрақларда башка федераль законнар белән билгеләнгән.

Район Советы депутатының вәкаләтләре район Советы карары белән, әгәр депутат җитди сәбәпләрсез булмаса, район Советының барлык утырышларында алты ай рәттән вакытыннан алда туктатыла.

2. Әлеге статьяның 1-7, 10 һәм 11 пунктларында күрсәтелгән очрақларда район Советы депутаты вәкаләтләрен туктату турында карар район Советы тарафыннан кабул ителә, анда район Советы депутаты вәкаләтләрен туктату көне билгеләнә.

3. Әлеге статьяның 8 пункттында каралган очракта район Советы депутатының вәкаләтләре җирлекнең тиешле вәкилләклә органы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләре рәсми рәвештә басылып чыккан көннән туктатыла.

4. Әлеге статьяның 9 пункттында каралган очракта район Советы депутатының вәкаләтләре район Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яки җирлек башлыгы яки җирлекнең вәкилләклә органы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән туктатыла.

5. Район Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, әлеге орган бер ай эчендә район советы составына башка депутат сайларга тиеш.

II бүлек. РАЙОН БАШЛЫГЫ

Статья 14. Район Башлыгы - Районның иң югары вазыйфаи заты

1. Район Башлыгы-районның югары вазифалы кешесе.
2. Район Башлыгы район Советы тарафыннан сайлана һәм аның рәисе вәкаләтләрен башкара.
3. Район Башлыгының рәсми исеме «Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы».

Статья 15. Район Башлыгын сайлау тәртибе

1. Район Башлыгы яңа сайланган Район Советының беренче утырышында Район Советы депутатлары арасынан яшерен тавыш бирү юлы белән Район Советы вәкаләтләре вакытына сайлана. Район Башлыгын сайлау район Советы депутатлары тәкъдим иткән кандидатлар арасынан, шул исәптән район составына керүче җирлекләренең вәкилләклә органнары, район халкы, иҗтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Президенты тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Район Советы депутаты, әгәр аны сайлау өчен район Советы депутатларының билгеләнгән санының яртысыннан артыгы тавыш бирсә, район башлыгы итеп сайлана.

3. Сайланганнан соң район Башлыгы түбәндәге антны бирә:

"Югары Ослан муниципаль районы Башлыгының үземә йөкләнгән югары бурычларын үтәгәндә Россия Федерациясе Конституциясен һәм законнарын, Татарстан Республикасы Конституциясен һәм законнарын, Югары Ослан муниципаль районы Уставын үтәргә, район халкының иминлеген тәэмин итү, кеше һәм граждандан хокукларын һәм ирекләрен яклау өчен бөтен көчемне һәм

белемнәремне кулланырга ант итәм".

Статья 16. Район Башлыгы статусы

1. Район Башлыгы даими нигездә эшли.
2. Район Башлыгы Федераль закон белән билгеләнгән район башлыгы статусына туры килмәгән вазифаларны алмаштыра алмый, шулай ук эшкуарлык, шулай ук укыту, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә хокуклы түгел.
3. Район Башлыгы үз эшчәнлегендә Федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә район халкына һәм район Советына контрольдә тотыла һәм хисап бирә.
4. Район Башлыгы район Советына үз эшчәнлегенә нәтижәләре турында еллык хисаплар тапшыра».

Статья 17. Район Башлыгының вәкаләтләре

Район Башлыгы:

- 1) Районны башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданныр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә, ышанычнамәсез Район исемнән эш итә;
- 2) район Советы эшен оештыра, район Советы утырышларын чакыра һәм аларда рәислек итә;
- 3) әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә район Советы кабул иткән хокукый актларга кул куя һәм аларны игълан итә, шулай ук район Советы утырышларының протоколларына кул куя;
- 4) үз вәкаләтләре чикләрендә Район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгара;
- 5) Район Башкарма комитеты җитәкчесе белән контракт төзи;
- 6) Район Советы эшендә җәмәгәтчелек фикерен ачуны һәм исәпкә алуны тәэмин итү чараларын күрә;
- 7) гражданнырны кабул итүне, аларның мөрәжәгәтләрен, гаризаларын һәм шикаятләрен карауны оештыра;
- 8) район Советы утырышларының протоколларына кул куя;
- 9) Район Советы аппараты эше белән җитәкчелек итә;
- 10) Район Советының контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны координацияли;
- 11) район Советы эшчәнлеген тәэмин итүгә һәм тотуга район бюджетында каралган чыгымнар буенча акчаларны бүлүче булып тора;
- 12) закон һәм район Уставына ярашлы рәвештә гражданнырның ихтыярын турыдан-туры белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру буенча район Советының хокукый актын кабул итүне оештыра;
- 13) Район жирле үзидарә органнарының федераль башкарма хахимият органнарының территориаль органнары, башка федераль органнар, Татарстан Республикасының район территориясендә гамәлдә булган дәүләт хахимияте органнары белән үзара хезмәттәшлеген тәэмин итә;
- 14) Район исемнән икътисадый һәм социаль-мәдәни өлкәләрдә хезмәттәшлек турында дәүләт хахимияте органнары, башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары белән шартнамәләр һәм килешүләр, Татарстан Республикасы дәүләт хахимияте органнары белән үзара хезмәттәшлек итү һәм гамәлләрне координацияләү турында килешүләр төзи;

15) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнар башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләрне, шулай ук район Уставы, район Советы карарлары белән район Башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

18 Статъя. Район Башлыгы вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

1. Район Башлыгының вәкаләтләрә вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставка;
- 2.1) федераль закон нигезендә отставкага китү
- 3) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законның 74 статьясына ярашлы рәвештә вазифасыннан китү;
- 4) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылса;
- 5) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
- 6) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;
- 7) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;
- 8) Россия Федерациясе гражданлыгын яки чит ил дәүләте гражданлыгын туктату - Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил дәүләте гражданлыгы (подданство) булу яисә чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ Россия Федерациясе гражданы яисә Россия Федерациясе халыкара килешүе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы булырга хокуклы, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса;
- 9) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;
- 10) сәламәтлеге буенча район Башлыгы вәкаләтләрән гамәлгә ашыра алмауның суд тәртибендә билгеләнгән;
- 11) Район Советы вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату яки аның жирлек башлыгы яки жирлекнең тиешле вәкилләккә органы депутаты буларак вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату.
- 12) федераль законнарға ярашлы рәвештә гамәлгә ашырыла торган районны үзгәртеп кору, шулай ук район бетерелгән очракта.

Район чикләре үзгәрүгә бәйле рәвештә район сайлаучыларының саны 25 проценттан артыгракка арткан.

2. "Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмнәр) ачуны һәм счетлары (кертәмнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында" Федераль законда билгеләнгән тыю муниципаль район Башлыгы вәкаләтләрә, муниципаль район Башлыгы, аларның ире (хатыны) һәм балигы булмаган балалары тарафыннан үтәлмәгән очракта, шулай ук Россия Федерациясе Президентының ышанычын югалтуга бәйле рәвештә вакытыннан алда туктатыла;

3. Район Башлыгы вәкаләтләрә вакытыннан алда туктатылган очракта, район Советы үз составында сайлаган район Башлыгын сайлау вәкаләтләрә туктатылган көннән алып алты айдан да соңга калмыйча башкарыла.

Шул ук вакытта район Советының вәкаләтләрә срогы тәмамлануга алты

айдан да азрак вакыт калса, район Советы составындагы район башлыгын сайлау яңа сайланган район Советының беренче утырышында башкарыла.

Статья 18.1. Район Башлыгын отставкага жибөрү.

1. Район Советы федераль законнарда ярашлы рәвештә район Советы депутатлары инициативасы буенча яки Татарстан Республикасы Рәисе инициативасы буенча район Башлыгын отставкага жибәргә хокукы

2. Район Башлыгын отставкага жибөрү өчен нигез булып тора:

1) федераль законнарда каралган нәтижеләргә китергән карарлар, район башлыгының гамәлләре (гамәлсезлеге);

2) жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү, федераль законнарда, район уставында каралган вәкаләтләрне гамәлгә ашыру һәм (яки) жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэмин итү буенча бурычларны өч ай һәм аннан да күбрәк вакыт эчендә үтәмәү;

3) район Советы алдындагы еллык хисабы нәтижеләре буенча район Башлыгының эшчәнлеген район Советы тарафыннан канәгатьләнерлек бәяләмә, ике тапкыр рәттән бирелгән;

4) "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында" 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү аерым категория кешеләргә Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (вкладлар) ачу һәм аларга ия булу, акчаларны һәм кыйммәтле әйберләрне саклау тыела, чит ил финанс коралларына ия булу һәм (яки) куллану";

5) район Башлыгы, район Башкарма комитеты, районның башка органнары һәм жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары һәм ведомство карамагындагы оешмалар тарафыннан Кеше һәм гражданның хокуклары һәм ирекләре тигезлегенә дәүләт гарантияләрен расасына, милләтенә, теленә, дингә мөнәсәбәтә һәм башка шартларга бәйле рәвештә күпләп бозуга, раса, милләт, тел яисә дингә карашы билгеләре буенча хокукларны чикләүгә һәм дискриминациягә юл кую, әгәр бу милләтара һәм конфессияара килешүне бозуга китергән һәм милләтара (этникара) һәм конфессияара конфликтлар барлыкка килүгә ярдәм иткән булса;

6) аның чит ил агенты статусын алуы.

3. Район Советы депутатларының район башлыгын отставкага жибөрү турындагы инициативасы, район Советы депутатларының билгеләнгән санының өчтән бер өлешеннән ким булмаган өлеше белән тәкъдим ителгән, район Советына кертелә торган мөрәжәгать рәвешендә рәсмиләштерелә. Әлеге мөрәжәгать район Советының муниципаль берәмлек башлыгын отставкага жибөрү турындагы карары проекты белән бергә кертелә. Әлеге инициативаны тәкъдим итү турында район башлыгы һәм Татарстан Республикасының югары вазыйфаи затына әлеге мөрәжәгатьне район советына керткәннән соң бер көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

4. Район Советы депутатларының район башлыгын отставкага жибөрү турындагы инициативасын карау Татарстан Республикасы Раис фикерен исәпкә

алып башкарыла.

Әгәр район Советы депутатларының район башлығын отставкага жиберу турындагы инициативасын караганда жирле үзидарә органнарының жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен һәм (яисә) федераль законнарда каралган нәтижеләргә китергән (китергән) район башлығының карарларын, гамәлләрен (гамәлсезлеген) гамәлгә ашыруны тәэмин итүгә кагылышлы мәсьәләләрне карау күздә тотыла икән законнар белән, район башлығын отставкага жиберу турындагы карар Татарстан Республикасы Рәисенең ризалыгы белән генә кабул ителергә мөмкин.

6. Татарстан Республикасы Раисының район башлығын отставкага жиберу турындагы инициативасы район Советына район Советының тиешле карары проекты белән бергә кертелә торган мөрәҗәгать рәвешендә рәсмиләштерелә. Әлеге инициативаны тәкъдим итү турында район башлығына әлеге мөрәҗәгатьне район советына керткәннән соң бер көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

7. Район Советының яки Татарстан Республикасы Раисының район башлығын отставкага жиберу турындагы инициативасын карау Район Советы тарафыннан тиешле мөрәҗәгать кертелгән көннән алып бер ай эчендә башкарыла.

8. Район Советының район башлығын отставкага жиберу турындагы карары, Әгәр аның өчен район Советы депутатларының билгеләнгән санының өчтән ике өлеше тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

9. Район Советының район башлығын отставкага жиберу турындагы карарына район Советы утырышында рәислек итүче депутат кул куя.

10. Әгәр район советы составына керүче һәм аның рәисе вәкаләтләрен башкаручы район Советы утырышында катнаша икән, анда аны отставкага жиберу мәсьәләсе карала, әлеге утырыш район Советы тарафыннан вәкаләтләнгән район Советы депутаты рәислегендә уза.

11. Район Советы караган һәм кабул иткәндә район башлығын отставкага жиберу турында карарлар:

1) аларга тиешле утырышны үткөрү көне һәм урыны турында алдан хәбәр итү, шулай ук район Советы депутатларының яки Татарстан Республикасы югары вазыйфаи затының мөрәҗәгәте һәм район Советының аны отставкага жиберу турындагы карары проекты белән танышу;

2) аңа район Советы депутатларына отставкага китү өчен нигез буларак тәкъдим ителгән хәлләр турында аңлатмалар бирү мөмкинлеген бирү.

12. Әгәр район башлығы Советның аны отставкага жиберу турындагы карары белән килешмәсә, ул үзенең аерым фикерен язма рәвештә әйтергә хокуклы.

13. Район Советының район башлығын отставкага жиберу турындагы карары рәсми рәвештә кабул ителгәннән соң биш көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарылырга тиеш. Әгәр район башлығы аны отставкага жиберу мәсьәләсендә үзенең аерым фикерен язма рәвештә белдергән булса, ул район Советы карары белән бер үк вакытта басылып чыгарга тиеш.

14. Әгәр район Советы депутатларының яки Татарстан Республикасы Раисының район башлығын отставкага жиберу турындагы инициативасы район Советы тарафыннан кире кагылган булса, район башлығын отставкага жиберу турындагы мәсьәлә район Советы утырышы уздырылганнан соң ике айдан да иртәрәк район Советына кабат карауга чыгарылырга мөмкин.

Статья 19. Район Башлығы урынбасары

1. Район башлығы тәкъдиме буенча район Советы тарафыннан депутатлар арасыннан район башлығы урынбасары — район Советы Рәисе урынбасары сайлана.

2. Район Советы депутаты район башлығының сайланган урынбасары район Советы Рәисе урынбасары булып санала, әгәр аны сайлау өчен район Советы депутатларының билгеләнгән санының яртысыннан артыгы тавыш биргән булса.

3. Район башлығы урынбасары-район Советы Рәисе урынбасары район Советы Регламентында билгеләнгән бурычларны бүлүгә туры китереп функцияләргә башкара, район Башлығы йөкләмәләрен үти, ә аның вакытлыча булмавы (авыру яки отпуск белән бәйлә) яки үз бурычларын үтәү мөмкинлеге булмавы яки вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату очрагында район Башлығы вазыйфаларын башкара.

4. Район башлығы урынбасары-район Советы Рәисе урынбасары үз вәкаләтләрен даими нигездә башкара.

5. Район башлығы урынбасарының вәкаләтләре-район Советы Рәисе урынбасары әлеге нигезләмәнең 18 статьясында каралган нигезләр буенча вакытыннан алда туктатыла.

6. Район башлығы урынбасары район Советы Рәисе урынбасары район Советы инициативасы буенча яки район Советы депутатларының билгеләнгән санының өчтән бер өлешеннән ким булмаган депутатлар төркеме таләбе буенча кабул ителгән район Советы карары буенча теләсә кайсы вакытта вазифасыннан чакырылырга мөмкин. Район Башлығы урынбасарын чакыртып алу турында карар район Советы депутатларының билгеләнгән санының күпчелек тавышы белән кабул ителә.

III бүлек. РАЙОН СОВЕТЫ, РАЙОН БАШЛЫГЫ ҺӘМ РАЙОН БАШКАРМА КОМИТЕТЫ МӨНӘСӘБӘТЛӘРЕ

Статья 20. Район Советы, район башлығы һәм район Башкарма комитеты үзара хезмәттәшлеге нигезләре

1. Әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән вәкаләтләргә бүлүгә ярашлы рәвештә, район Советы, район башлығы һәм район Башкарма комитеты үз вәкаләтләрен мөстәкыйль рәвештә башкаралар.

2. Район Советы һәм район Башкарма комитеты районның икътисади һәм социаль үсеше процессын нәтижәле идарә итү һәм аның халкы мөнфәгатьләрендә законнарда, әлеге уставта билгеләнгән формаларда үзара хезмәттәшлек итәргә тиеш.

3. Район Советы һәм район Башкарма комитеты кабул ителгән хокукый актларны алар имзаланганнан соң жиде көн эчендә бер-берсенә жиһәрәләр.

4. Район Советы, район башлығы район Башкарма комитеты жиһәкчесенә район Башкарма комитеты жиһәкчесенә, район башкарма комитетының башка вазифаи затларының хокукый актларын кабул итү, гамәлдән чыгару, үзгәртү яки тулыландыру турында тәкъдим белән мөрәжәгать итәргә, шулай ук аларны суд тәртибидә шикаят итәргә хокуклы.

5. Район Башкарма комитеты жиһәкчесе район Советына, район башлығына район Советының, район башлығының хокукый актларын кабул итү, гамәлдән чыгару, үзгәртү яки тулыландыру тәкъдиме белән мөрәжәгать итәргә, шулай ук аларны суд тәртибидә шикаят итәргә хокуклы.

6. Район башлығы район Башкарма комитеты жиһәкчесенә район Советының эш планнарын һәм район Советы карарлары проектларын район Советы

Регламентында билгелэнгән тәртиптә җибәрә.

7. Район Советы һәм аның органнары утырышларында, район башлыгы үткәргән утырышларда район Башкарма комитеты җитәкчесе, аның урынбасарлары яки алар вәкаләтле затлар киңәшмә тавышы хокукы белән катнашырга хокуклы. Район Башкарма комитеты вазыйфаи затлары язма чакыру булганда район Советы утырышларында катнашырга тиеш.

8. Район Башкарма комитеты җитәкчесе үткәргән утырышларда район башлыгы, район Советы депутатлары катнашырга хокуклы.

9. Районның икътисади һәм социаль үсеше процесслары белән нәтижәле идарә итү максатларында һәм аның халкы мәнфәгатьләрендә районның җирле үзидарә органнарына районның җирле үзидарә сайланган вазыйфаи затларын, районның сайланган җирле үзидарә органнары әгъзаларын, район Советы депутатларын әзерләүне, яңадан әзерләүне һәм муниципаль хезмәткәрләренә һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрүне оештыру вәкаләтләре бирелде.

IV бүлек. РАЙОН БАШЛЫГЫНЫҢ ҺӘМ РАЙОН МУНИЦИПАЛЬ ВАЗЫЙФАЛАРЫН БИЛӘҮЧЕ БАШКА ЗАТЛАРНЫҢ СОЦИАЛЬ ҺӘМ БАШКА ГАРАНТИЯЛӘРЕ

Статья 21. Даими нигездә эшләүче район башлыгы һәм аның урынбасары эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләр

1. Район башлыгына һәм аның даими нигездә эшләүче урынбасарына әлеге Нигезләмә нигезендә айлык акчалата бүлүк түләнә.

2. Район башлыгы һәм аның урынбасарының айлык акчалата бүлүкләү күләме район Советы тарафыннан билгеләнә.

3. Район башлыгына һәм аның даими нигездә эшләүче урынбасарына ел саен 30 календарь көнлек түләүле отпуск һәм дөвалануга пособие түлүк эш стажы буенча өстәмә отпуск бирелә, командировка чыгымнары каплана, закон нигезендә башка түләүләр башкарыла.

4. Район башлыгы һәм аның даими нигездә эшләүче урынбасарының вәкаләтләре гомуми һәм өзлексез хезмәт стажына яки хезмәт срогына, закон нигезендә белгечлек буенча эш стажына исәпләнә.

5. Район башлыгы һәм аның урынбасары законнар һәм әлеге Нигезләмә нигезендә район муниципаль хезмәткәрләрен пенсия белән тәэмин итү өчен билгелэнгән шартларда һәм тәртиптә еллар буе хезмәт иткән өчен пенсия белән тәэмин итүгә хокуклы.

6. Үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен район башлыгына һәм аның урынбасарына мебель һәм элемент чаралары белән җиһазландырылган хезмәт бинасы бирелә, шулай ук аларның эшчәнлегенә район Советы карары белән билгелэнгән башка гарантияләр бирелә.

Статья 22. Район Советы депутаты, башка вазыйфаи затларның эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләр

1. Бу нигезләмәдә каралган очракларда район Башлыгы вазыйфаларын башкарганда, үз вәкаләтләрен ирекле нигездә башкаручы район башлыгы урынбасарына район башлыгының айлык акчалата түләүенә 90 проценты күләмендә бүлүк түләнә.

2. Районның Контроль-хисап палатасы аудиторларына һәм районның сайлау

комиссиясе әгъзаларына әлеге органнар эшендә катнашкан вакытта законнар, район Советы карарлары нигезендә акчалата компенсация түләнә.

Статья 23. Район Башлыгы, район Советы депутатларының кагылгысызлыгы гарантияләре

1. Район Советы депутатларының, шул исәптән район башлыгының хокукларын гарантияләү, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алуда, тентүдә, сорау алуда, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр башкарганда, шулай ук депутатларга, алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт бинасына, аларның багажына, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар кулланган элемент чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

2. Федераль закон нигезендә район Советы депутаты тавыш бирүдә әйтелгән фикер, позиция һәм аның район башлыгы статусына туры килгән башка гамәлләр өчен, шул исәптән аның вәкаләтләре срогы тәмамланганнан соң, жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге Нигезләмә Район Советы депутаты тарафыннан халык алдында мыскыллаулар, яла ягулар яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозулар булган очракларга кагылмый.

V бүлек. РАЙОН ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ҺӘМ ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРЫНЫҢ ЖАВАПЛЫЛЫГЫ

Статья 24. Район жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затларының жаваплылыгы

Районның жирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлары федераль законнарга ярашлы рәвештә район халкы, дәүләт, физик һәм юридик затлар алдында жавап бирәләр.

Статья 25. Район Советы депутатларының район халкы алдында жаваплылыгы

1. Район Советы депутатларының, шул исәптән район башлыгының, район халкы алдында жаваплылыгы тиешле депутатның аны сайлаган район халкының ышанычын югалтуы нәтижәсендә килә.

2. Ышанычын югалткан район Советы депутаты, шул исәптән район башлыгы, жирлекнең вәкиллекле органы депутаты буларак, әлеге Нигезләмәгә һәм район уставына ярашлы рәвештә, тиешле жирлек сайлаучылары тарафыннан кире чакырылырга мөмкин.

Статья 26. Район вәкиллекле органы органнарының һәм вазифаи затларының дәүләт алдында жаваплылыгы

Федераль закон нигезендә, Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституция законнарын, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм әлеге Уставны бозган очракта, шулай ук район жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен тиешенчә гамәлгә ашырмаган очракта, район Советының, район башлыгының дәүләт алдындагы жаваплылыгы тиешле суд карары нигезендә килә.

Статья 27. Район вәкиллекле органы органнарының һәм вазыйфаи затларының физик һәм юридик затлар алдында җаваплылыгы

Вәкиллеке органы һәм район вәкиллеке органы вазыйфаи затларының физик һәм юридик затлар алдында җаваплылыгы федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә килә.

VI бүлек. РАЙОН СОВЕТЫНЫҢ ХОКУКЫЙ АКТЛАРЫ ҺӘМ АЛАРНЫҢ РАЙОННЫҢ МУНИЦИПАЛЬ ХОКУКЫЙ АКТЛАРЫ СИСТЕМАСЫНДАГЫ УРЫНЫ

Статья 28. Районның муниципаль хокукий актлары системасы

1. Районның муниципаль хокукий актлары системасына керә:

1) Район Уставы;

2) җирле референдумда кабул ителган хокукий актлар;

3) район Советының норматив һәм башка хокукий актлары;

4) әлеге Уставта каралган район башлыгының, Җирле үзидарәнең башка органнарының һәм вазифаи затларының норматив һәм башка хокукий актлары.

2. Район Уставы һәм җирле референдумда кабул ителган хокукий актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар муниципаль хокукий актлар системасында югары юридик көч актлары булып тора, турыдан-туры гамәлгә ия һәм районның бөтен территориясендә кулланыла.

Башкорт муниципаль хокукий актлар әлеге уставка һәм җирлеге референдумда кабул ителган хокукий актларга каршы килмәскә тиеш.

3. Җирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлары кабул иткән муниципаль хокукий актлар районның бөтен территориясендә мәҗбүри үтәлергә тиеш.

4. Муниципаль хокукий актларның үтәмәгәннәр өчен гражданның, оешма җыекчеләре, дәүләт хакимият органнары һәм җирле үзидарә органнары вазыйфаи затлар федераль законнар һәм административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодекслары нигезендә җаваплы.

5. Районның муниципаль хокукий актлары Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль конституцион законнарда, федераль законнарда һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукий актларына, шулай ук Татарстан Республикасы Конституциясенә, законнарда, Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актларына каршы килмәскә тиеш.

Муниципаль хокукий актлар мондый органнар яки тиешле вазифалар бетерелгән яки күрсәтелгән органнар яки вазифаи затларның вәкаләтләре исемлеге үзгәртелгән очракта тиешле муниципаль хокукий актны кабул иткән (чыгарган) җирле үзидарә органнары яки вазифаи затлары тарафыннан гамәлдән чыгарылырга яки аларның гамәлдә булуын туктатып торырга мөмкин- җирле үзидарә органнары яки җирле үзидарә вазыйфаи затлары, аларның вәкаләтләренә муниципаль хокукий актны гамәлдән чыгару яки туктатып тору вакытына тиешле муниципаль хокукий актны кабул итү (чыгару), шулай ук, суд тарафыннан, ә җирле үзидарә органнары тарафыннан аларга федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны җайга салучы өлеш кертелде, - тиешле рәвештә Россия Федерациясе дәүләт хакимияте вәкаләтле органы яки Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте вәкаләтле органы.

Район статусын билгеләү турында Татарстан Республикасы законы карары

буенча район статусын район статусын билгеләү турында Татарстан Республикасы Законы үз көченә кәргәнче гамәлдә түгел дип тану суд карары законлы көченә кәргәнче кабул ителгән районның муниципаль хокукий актларын суд тәртибәндә гамәлдә түгел дип тану өчен яки әлеге муниципаль хокукий актларны гамәлдән чыгару өчен нигез була алмый.

7. Районның муниципаль норматив хокукий актлары, шул исәптән районның жирле референдумында кабул ителгән хокукий актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар, Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелергә тиеш, аны оештыру һәм алып бару Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 29. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукий актларның төрләре

1. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлары үзләренә йөкләнгән вәкаләтләренә үтәү өчен түбәндәге муниципаль хокукий актлар чыгаралар:

1) Район Советы-район Советы карарлары;

2) район башлыгы-район башлыгының карарлары һәм боерыклары;

2. Районның жирле үзидарәсе башка вазифаи затлары әлеге Положение, аларның статусын билгеләүче башка муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән вәкаләтләре чикләрендә боерыклар һәм боерыклар чыгаралар.

Статья 30. Муниципаль хокукий актларны эзерләү

1. Муниципаль хокукий актлар проектларын район башлыгы, район Советы депутатлары, район Башкарма комитеты житәкчесе, территориаль иҗтимагый үзидарә органнары, гражданның инициатив төркемнәре, шулай ук районның контроль-хисап Палатасы, районның финанс-бюджет палатасы һәм районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы аларны алып бару мәсьәләләре буенча кертә ала.

2. Муниципаль хокукий актлар проектларын кертү тәртибе, аларга кушылган документларның исемлеге һәм формасы район Советы Регламенты, район башлыгы, район Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

Статья 31. Район Советының хокукий актлары

1. Район Советы аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча район территориясендә үтәү өчен мәҗбүри кагыйдәләр билгеләүче карарлар, район башлыгын отставкага жиберү турында карар, шулай ук район Советы Регламенты һәм район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча башка карарлар кабул итә.

2. Район Советы карарлары район Советы депутатларының билгеләнгән санының күпчелек тавышы белән кабул ителә, законнарда, әлеге положениедә билгеләнгән очраклардан тыш.

3. Жирле салымнарны һәм җыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм бетерү, район бюджеты акчаларыннан чыгымнарны гамәлгә ашыруны күздә тоткан Совет карарлары район Советы каравына район Башкарма комитеты житәкчесе инициативасы буенча яки аның нәтиҗәсе булганда гына кертелергә мөмкин. Әлеге

нәтижә район Советына карар проекты район башкарма комитетына тапшырылганнан соң утыз көн эчендә тапшырыла.

4. Район Советы карарларына район башлыгы аларны кабул иткән көннән алып өч көн эчендә кул куя һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә игълан итә.

Статья 32. Район башлыгының хокукый актлары

Район башлыгы законнарда, әлеге положениедә, район Советы карарларында билгеләнгән вәкаләтләре чикләрендә район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгара.

Статья 33. Муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару һәм аларның үз көченә керү тәртибе

33 статья. Муниципаль хокукый актларны игълан итү һәм аларның үз көченә керү тәртибе.

1. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар, «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлеге гамәлгә куйган оешмаларның хокукый статусын билгели торган муниципаль норматив хокукый актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр рәсми игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

2. Муниципаль норматив хокукый актны, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүне рәсми рәвештә халыкка житкерү түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1) Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<https://pravo.tatarstan.ru>) тулы текстны рәсми бастырып чыгару; массакуләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында таныклык № ФС77-60244 бирелгән 17.12.2013 Элемтә, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт (Роскомнадзор) яисә «Волжская новь» район газетасында; массакуләм мәгълүмат чаралары Эл № 77 - 47610 бирелгән 07.12.2011 Элемтә, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт (Роскомнадзор);

2) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру

3. Жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган муниципаль норматив хокукый актлар, килешүләр аларны имзалаган көннән алып 10 көн эчендә, таратуы федераль закон белән чикләнгән белешмәләр булган муниципаль хокукый актлардан яисә аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, халыкка игълан ителә.

4. Район Советының салымнар һәм жыемнар турындагы карарлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

5. Әлеге статьяның 1 пункттында күрсәтелмәгән муниципаль хокукый актлар имза салынган көннән үз көченә керә, әгәр актның үзе тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса.

6. «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникацион челтәрендә тиешле сайтларның домен исемнәре һәм аларны массакуләм мәгълүмат чаралары буларак теркәү турында мәгълүматлар күрсәтелгән вакытлы басмалар, челтәр басмалары исемлеге, аларда муниципаль хокукый актлар игълан ителә (рәсми басылудан тыш),

шул исәптән җирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр Югары Ослан муниципаль районы Башлыгының хокукый актын бастырып чыгару юлы белән бөтен кешегә җиткерелә.

VII БҮЛЕК. ЙОМГАКЛАУ НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕ

Статья 34. Район Советының вәкаләтләре срогы.

Район Советының вәкаләтләре срогы, эшчәнлекне туктату тәртибе, вәкаләтләргә тапшыру федераль һәм республика гамәлдәге законнары һәм Югары Ослан муниципаль районы Уставы белән көйләнә.

Совет рәисе урынбасары ,
Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы урынбасары

С.В. Осянин